

Вступ

В ринкових умовах господарювання метою комерційної діяльності підприємств є досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. В процесі досягнення головної мети на підприємстві необхідно вирішувати такі основні завдання: забезпечувати прибуткову діяльність, високу фінансову стійкість підприємства, мінімізацію фінансових ризиків та реалізацію економічних інтересів, а також сприяти оптимізації грошового обороту та підтриманню постійної платоспроможності. Це стає можливим за умов прийняття та реалізації обґрунтованих управлінських рішень, які спрямовані на забезпечення стратегічних змін у основній та інших видах діяльності підприємства з метою підвищення її ефективності.

Прийняття управлінських рішень щодо одержання максимальної вигоди від функціонування підприємства залежить не тільки від належного організаційного забезпечення, але і від інформаційного забезпечення процесу управління. Тобто в умовах ринкової економіки першочергове значення набуває наявність фактичної якісної, повної, правдивої та неупередженої облікової інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів. Таку інформацію зовнішнім і внутрішнім користувачам надає фінансова звітність, яка є сукупністю форм звітності, складаних на підставі даних поточного фінансового обліку активів, власного капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів. Тому важливою умовою забезпечення високого рівня професійної підготовки фахівців напряму «Облік і аудит» є формування у них глибоких теоретичних знань та практичних навичок з ведення фінансового обліку та складання фінансової звітності.

Навчальний посібник з дисципліни «Фінансовий облік» можна використовувати як для проведення лекцій, практичних занять так і під час самостійної роботи студентів та при підготовці їх до іспитів.

Вступ

В ринкових умовах господарювання метою комерційної діяльності підприємств є досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. В процесі досягнення головної мети на підприємстві необхідно вирішувати такі основні завдання: забезпечувати прибуткову діяльність, високу фінансову стійкість підприємства, мінімізацію фінансових ризиків та реалізацію економічних інтересів, а також сприяти оптимізації грошового обороту та підтриманню постійної платоспроможності. Це стає можливим за умов прийняття та реалізації обґрунтованих управлінських рішень, які спрямовані на забезпечення стратегічних змін у основній та інших видах діяльності підприємства з метою підвищення її ефективності.

Прийняття управлінських рішень щодо одержання максимальної вигоди від функціонування підприємства залежить не тільки від належного організаційного забезпечення, але і від інформаційного забезпечення процесу управління. Тобто в умовах ринкової економіки першочергове значення набуває наявність фактичної якісної, повної, правдивої та неупередженої облікової інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів. Таку інформацію зовнішнім і внутрішнім користувачам надає фінансова звітність, яка є сукупністю форм звітності, складаних на підставі даних поточного фінансового обліку активів, власного капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів. Тому важливою умовою забезпечення високого рівня професійної підготовки фахівців напряму «Облік і аудит» є формування у них глибоких теоретичних знань та практичних навичок з ведення фінансового обліку та складання фінансової звітності.

Навчальний посібник з дисципліни «Фінансовий облік» можна використовувати як для проведення лекцій, практичних занять так і під час самостійної роботи студентів та при підготовці їх до іспитів.

ОБЛІК АКТИВІВ

Тема 1. ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

- 1.1. Сутність і значення бухгалтерського обліку.
- 1.2. Державне регулювання бухгалтерського обліку.
- 1.3. Організація фінансового обліку на підприємстві.

Ключові поняття:

Активи — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведене до отримання економічних вигод у майбутньому.

Бухгалтерський облік — процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Бухгалтерська звітність — звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів.

Витрати — зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Власний капітал — частина в активах підприємства, що залишається після виходу його зобов'язань.

Господарська діяльність — діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінну визначеність.

Господарська операція — дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства.

Доходи — збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Економічна вигода — потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів.

Зобов'язання — заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємств, що втілюють у собі економічні вигоди.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку — нормативно — правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам.

Облікова політика — сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Підприємство — самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими

ОБЛІК АКТИВІВ

Тема 1. ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

- 1.1. Сутність і значення бухгалтерського обліку.
- 1.2. Державне регулювання бухгалтерського обліку.
- 1.3. Організація фінансового обліку на підприємстві.

Ключові поняття:

Активи — ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведене до отримання економічних вигод у майбутньому.

Бухгалтерський облік — процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Бухгалтерська звітність — звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів.

Витрати — зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Власний капітал — частина в активах підприємства, що залишається після виходу його зобов'язань.

Господарська діяльність — діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінну визначеність.

Господарська операція — дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства.

Доходи — збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Економічна вигода — потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів.

Зобов'язання — заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємств, що втілюють у собі економічні вигоди.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку — нормативно — правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам.

Облікова політика — сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Підприємство — самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими

суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково — дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбачених законодавством.

План рахунків бухгалтерського обліку — перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово — господарської діяльності (кореспонденції рахунків) у бухгалтерському обліку.

Первинний документ — документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення.

Принцип бухгалтерського обліку — правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Фінансова звітність — бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Форма бухгалтерського обліку — певна система взаємозв'язаних облікових регістрів встановленої форми і змісту для здійснення обліку наявності та руху засобів, зміни правових відносин та процесів господарської діяльності, а також способів і технічних засобів запису операцій в регістрах.

1.1. Сутність і значення бухгалтерського обліку

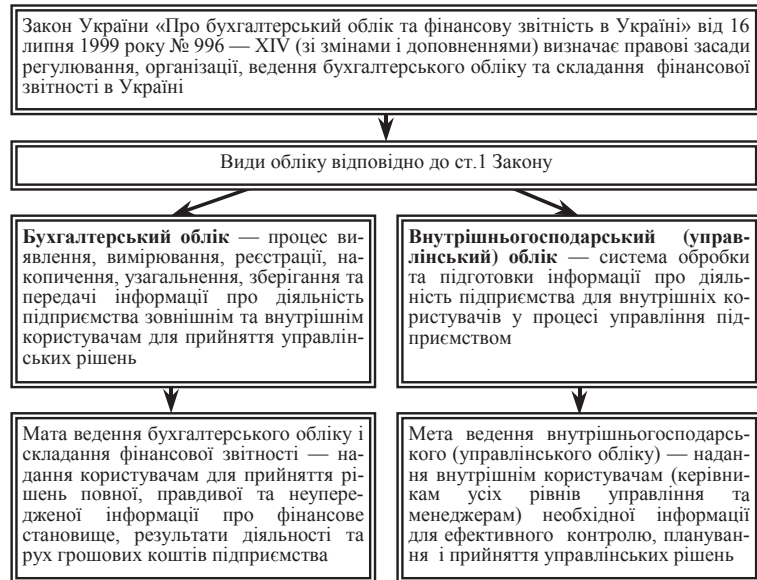

Рис. 1.1. Поняття бухгалтерського та внутрішньогосподарського обліку і мета їх ведення

суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково — дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбачених законодавством.

План рахунків бухгалтерського обліку — перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово — господарської діяльності (кореспонденції рахунків) у бухгалтерському обліку.

Первинний документ — документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення.

Принцип бухгалтерського обліку — правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Фінансова звітність — бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Форма бухгалтерського обліку — певна система взаємозв'язаних облікових регістрів встановленої форми і змісту для здійснення обліку наявності та руху засобів, зміни правових відносин та процесів господарської діяльності, а також способів і технічних засобів запису операцій в регістрах.

1.1. Сутність і значення бухгалтерського обліку

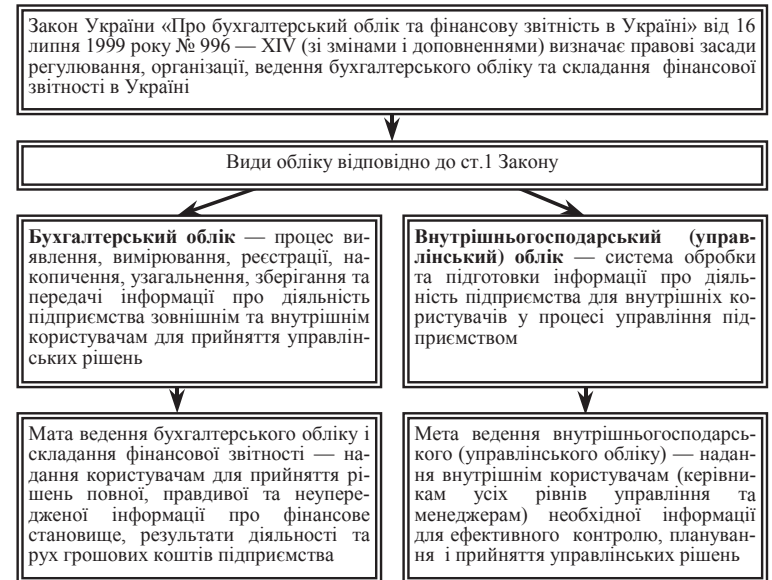

Рис. 1.1. Поняття бухгалтерського та внутрішньогосподарського обліку і мета їх ведення

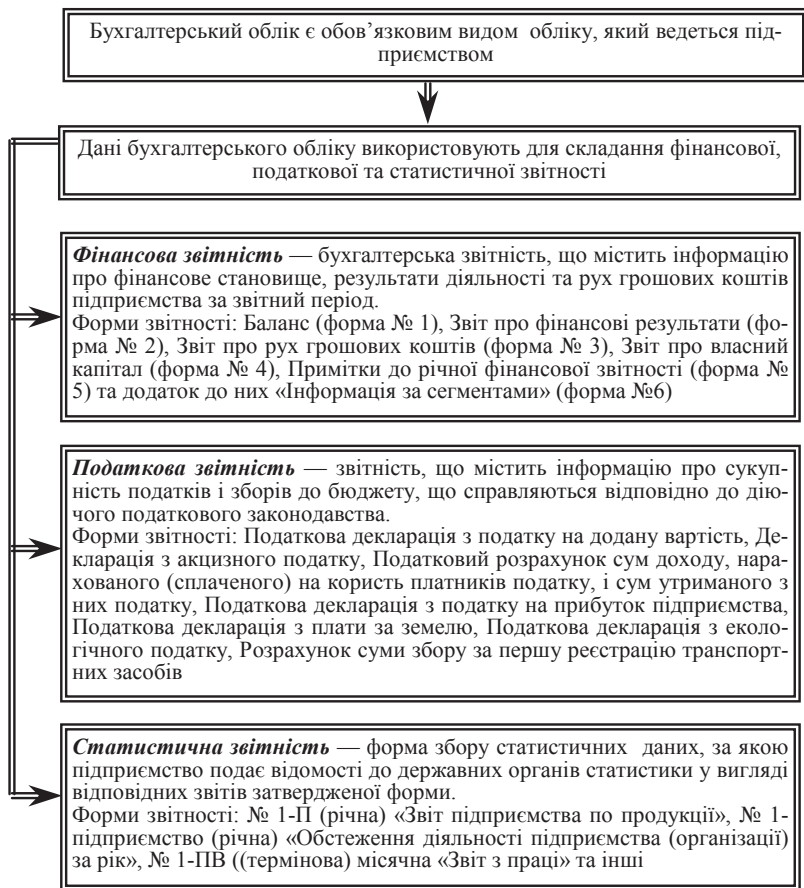

Рис. 1.2. Значення бухгалтерського обліку

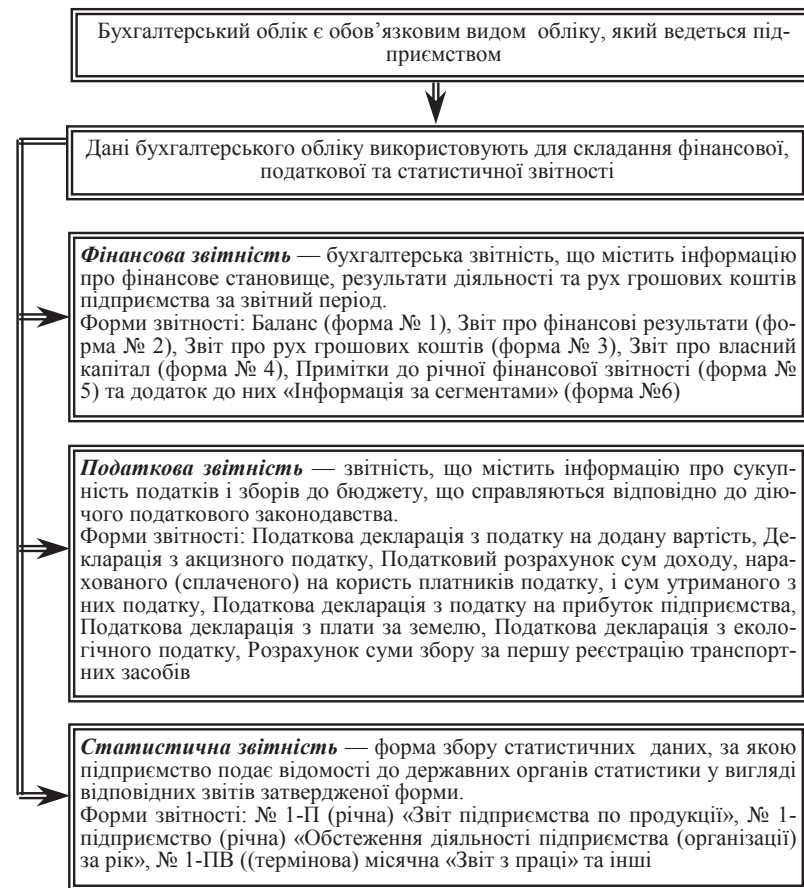

Рис. 1.2. Значення бухгалтерського обліку

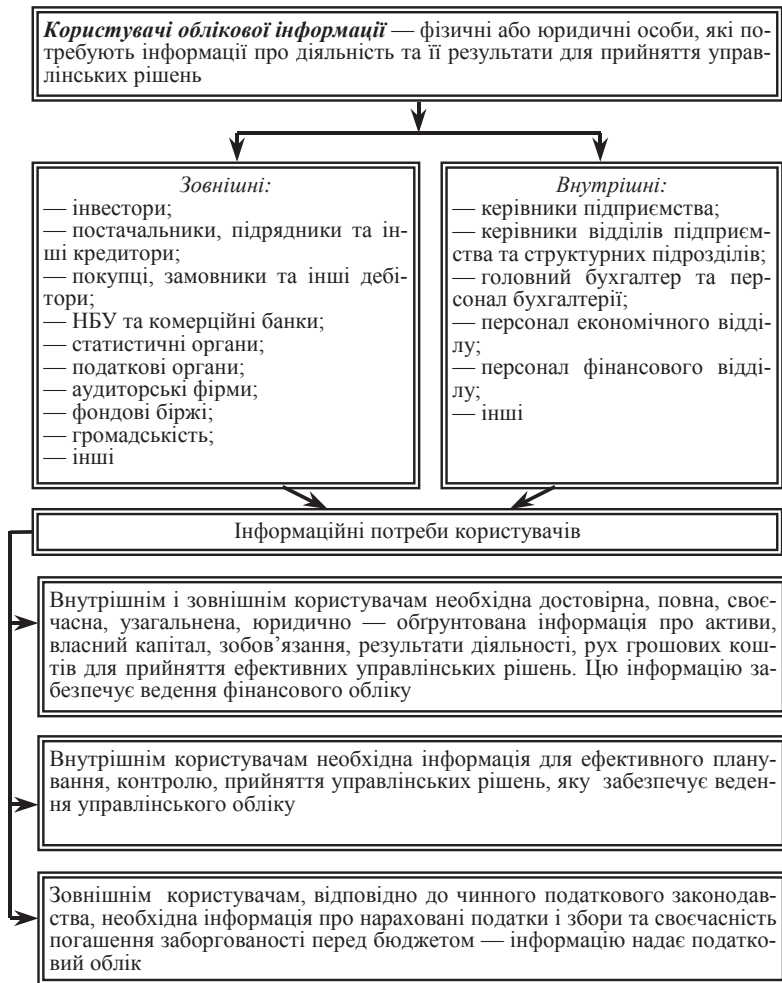

Рис. 1.3. Користувачі облікової інформації та їх потреби

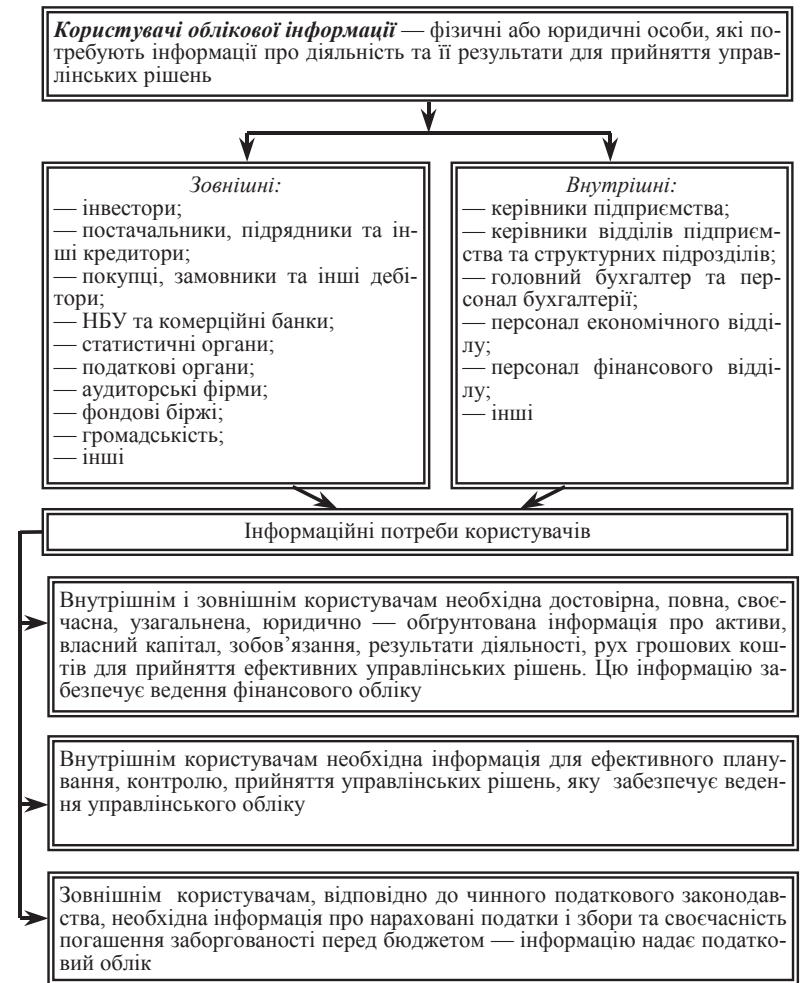

Рис. 1.3. Користувачі облікової інформації та їх потреби

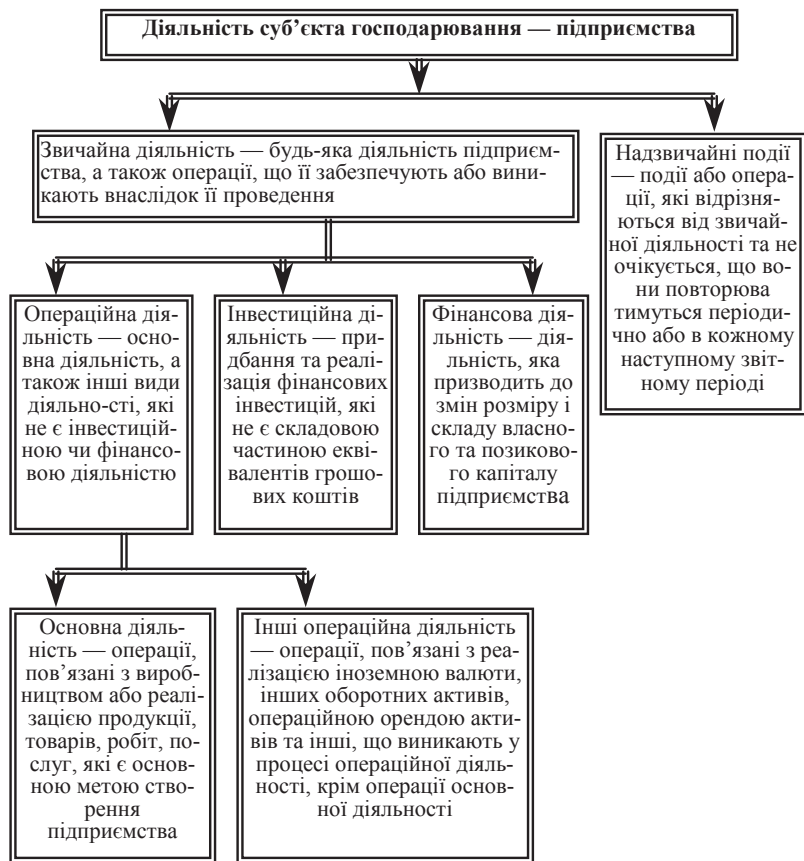

Рис. 1.4. Види діяльності підприємства відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку

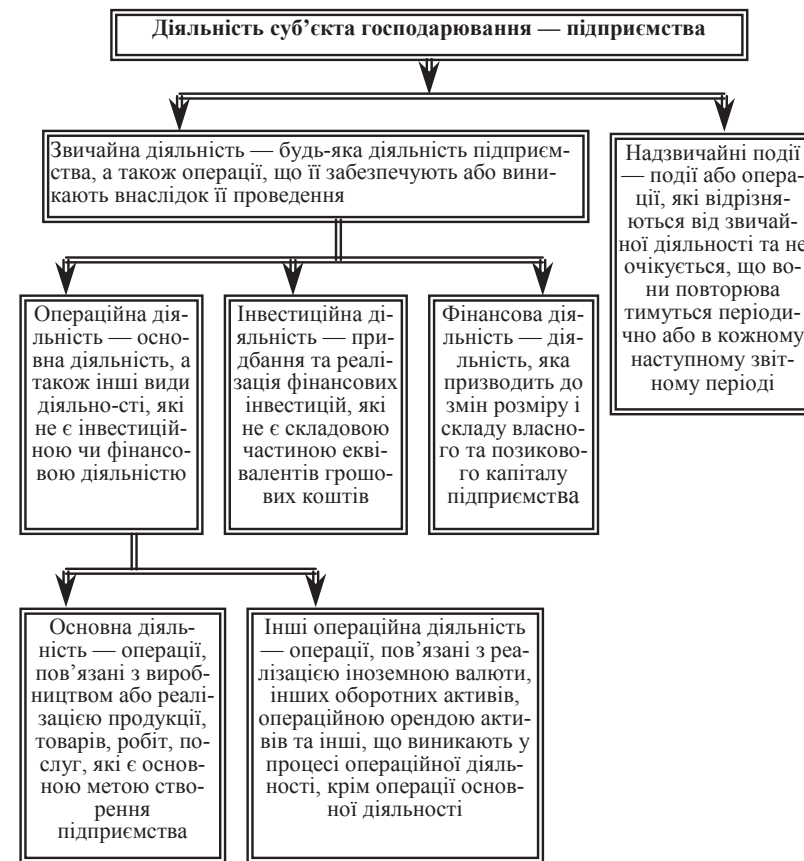

Рис. 1.4. Види діяльності підприємства відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку

1.2. Державне регулювання бухгалтерського обліку

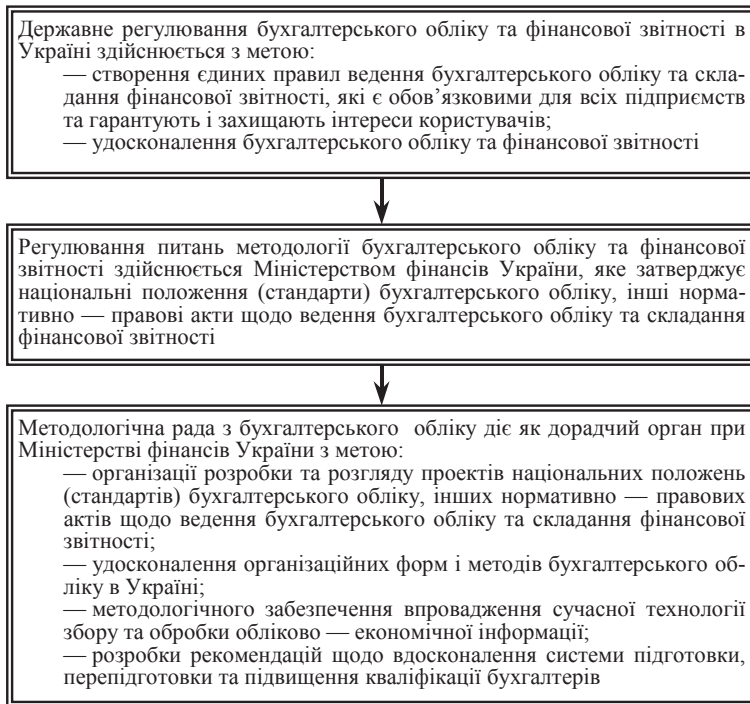

Рис. 1.5. Державне регулювання бухгалтерського обліку

1.2. Державне регулювання бухгалтерського обліку

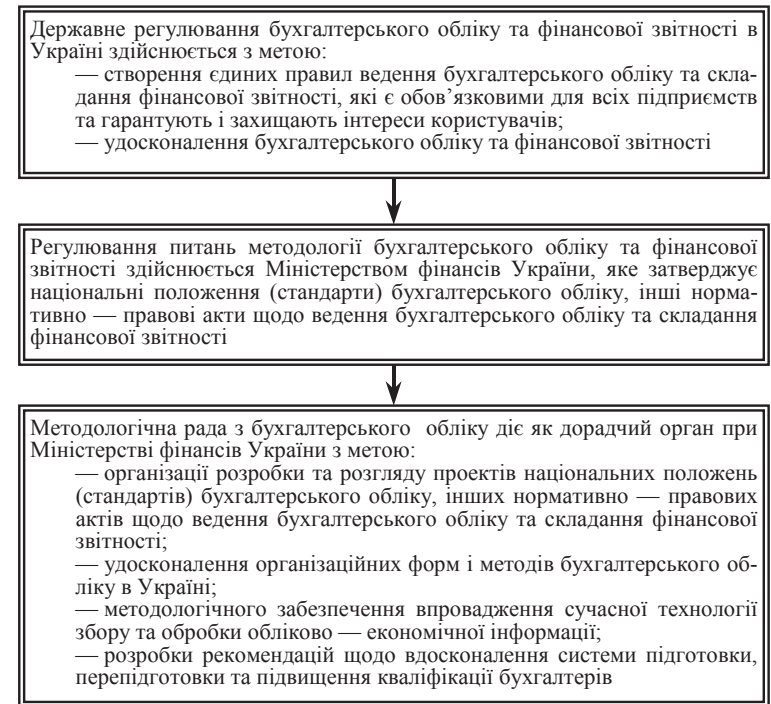

Рис. 1.5. Державне регулювання бухгалтерського обліку

1.3. Організація фінансового обліку на підприємстві

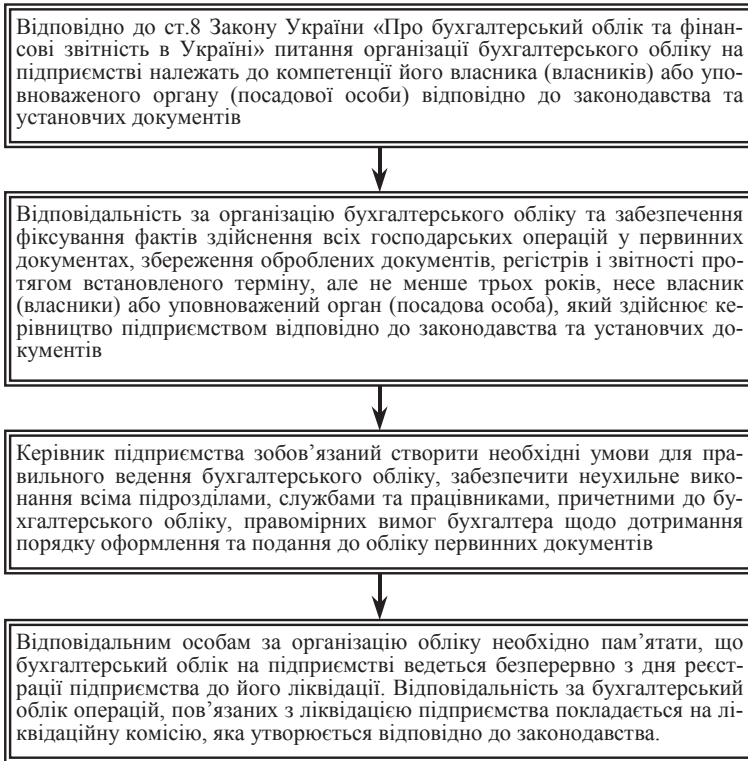

Рис. 1.6. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємстві

1.3. Організація фінансового обліку на підприємстві

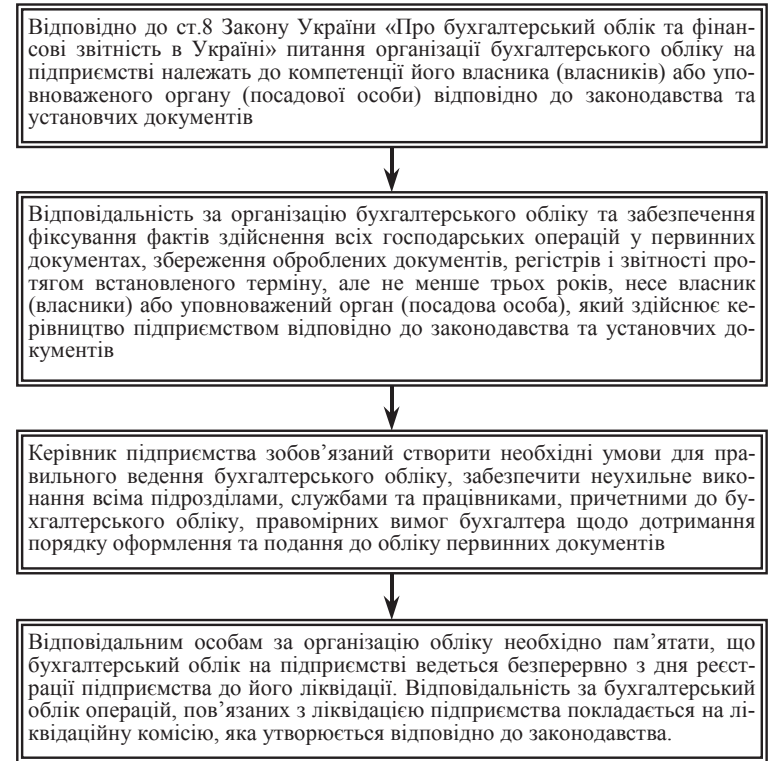

Рис. 1.6. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємстві